

Fricz Tamás - Paradigmaváltás a civil társadalommal

2013 december 29. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

„Az Orbán-kormány úgynevezett unortodox gazdaság- és társadalomfilozófiája nem más, mint a szükséges paradigmaváltás egyik lehetséges kísérlete.”

Az ünnepek alatt van egy kis id?nk megállni, szétnézni magunk körül, és halkan megállapítani: az elmúlt két-három évtized globális struktúrái és m?ködésmódjai válságba kerültek. Sok jel mutat arra, hogy paradigmaváltás el?tt áll a világ.

Miben áll ez a paradigmaváltás?

El?ször is induljunk ki abból, hogy az országok életét három f? szféra m?ködése határozza meg: a piac vagy gazdaság, az állam, másképpen nemzetállam, és a társadalom, középpontjában a civil társadalommal.

A piac m?ködési alapelve az egyéni (gazdasági, pénzügyi) érdek, a haszonszerzés, a profit növelése. Ez nem is lehet másként, hiszen a legfontosabb igazi motiváló er? a gazdaságban a „gazdagság”, ez viszi el?re a vállalkozásokat, a termékek és szolgáltatások mind magasabb színvonalú el?állítását.

Ezzel szemben a társadalmat – melynek veleje, lényege, tartalma a civil társadalom – ett?l éppen eltér? logika hajtja és tartja össze: a közösségi érdek, a szolidaritás, a kollegialitás, az együttm?ködés és az erkölcs mint norma.

Amíg tehát a piacot az egyéni érdek és a haszonelv tartja össze és m?ködteti, addig a társadalmat a közösségi érdek és az erkölcs.

A harmadik a politika, s ennek középpontjában az állam, egészen konkrétan az önálló és szuverén, demokratikus nemzetállam. Az állam az a terep, amely ideális esetben megteremti az egyensúlyt piac és társadalom, egyéni és közösségi érdek között. A demokratikus állam a közérdeket, a közjót képviseli, s jó esetben bölcs államférfiak ért? módon döntenek arról, hogy meddig terjedjen a piac logikája, s meddig a társadalomé.

Az állam az egyetlen alrendszer, amelyik céljai megvalósításához rendelkezik a megfelel? jogi és törvényi kényszerít? er?vel, tehát minden eszköze megvan ahhoz, hogy a közjó szempontjából járjon el. Ráadásul a demokratikus állam vezet?it választások útján a társadalom, a „köz” választja ki, ezért is elkötelezett a közjó iránt az állam. Így az állam ideális esetben piac és társadalom között egyenlegez, s teremti meg a kell? egyensúlyt az alrendszerek között.

Igen ám, de mi történt az elmúlt 20-30 évben?

Nem más, mint hogy a piac, méghozzá a globális piac (a hedge foundok, a befektetési alapok, a hitelmin?sít?k, az IMF, a WTO, az EU stb.) a neoliberális ideológiával megtámogatva egyre inkább a nemzetállamok fölé kerekedik, rátelepedik azokra, befolyásolja döntéseiket, meghatározza mozgásterüket és korlátozza vagy megszünteti szuverenitásukat. Mindez önmagában jelent?s mértékben megnehezíti a közjóért m?köd?, másképpen fogalmazva a jó állam létrejöttét. Megnehezíti, s?t id?nként ellehetetleníti, hiszen a jó államhoz és a jó kormányzáshoz nemzetállami szuverenitás, szabad választások, önálló gazdaságpolitika és természetesen demokratikus jogállam

kell, ám mindezeket veszélyezteti a globális piac.

Mindennek következtében felborul a piac, az állam és a társadalom közötti természetes egyensúly, mely a közjó megvalósulásának alapfeltétele; a globális (pénz)t?ke átveszi a hatalmat (nemzet)állam és társadalom felett, s mivel a piac globális, ez egyben a nemzeti szuverenitás elvesztését is jelenti.

Viszont tény az is, hogy ez a piac uralta modell 2008-ban válságba jutott, és egyértelm?en kiderült, hogy az önzésre épül? haszonelv nem vezet el a közjóhoz, helyette cs?dbe viszi az országokat és nyomorba taszítja az embereket.

Ezért van szükség új paradigmára, ami nem lehet más, mint az állam, a nemzetállam civil társadalom általi meger?sítése, másképpen szólva a közjó és a társadalmi szolidaritás összetalálkozása, a globális piac nemzetek feletti erejének visszaszorítása.

Csak a civil társadalom, a közjó és a közösségi értékek iránt elkötelezett állampolgárok szervezett csoportjai azok, amelyek képesek az állam segítségére sietni és az állammal együttm?ködve megvédeni a nemzeti szuverenitást és a demokráciát.

Az Orbán-kormány úgynevezett unortodox gazdaság- és társadalomfilozófiája nem más, mint a szükséges paradigmaváltás egyik lehetséges kísérlete egy szuverén nemzetállamon belül.

Ennek a modellnek a sikere viszont éppen azon múlhat, hogy immáron látványosan elindult egy civil mozgás Magyarországon – többek között a Civil Összefogás Fórum, a Békemenet és a CÖF által elindított Szellemi Honvédelem révén –, amely az állam kísérletét nem alárendeltként, hanem egyenrangú partnerként támogatja és segíti, illetve önmaga is e modell alkotórészévé válik.

Zárásul csak annyit: a két világrendszert elválasztó berlini fal nyugati oldalán 1989. november 9-éig, a fal ledöntéséig ott éktelenkedett egy felirat: „Keletr?l nem jön semmi új.” Akkor és addig ez így is volt.

Lehet, hogy ez is változik?

Fricz Tamás - mno.hu

www.flagmagazin.hu - Egy JOBB magazin az ÉRTÉKEK mellett!

Ajánló